

ПАМ'ЯТАМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— ВУДИМО МАБУТНЄ

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Реклація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 93. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК. СЕРЕДА, 19-го ТРАВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, MAY 19, 1976 No. 93. VOL. LXXXIII

РАДА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СКВУ ЗАПОВІДАЄ ЗБОРИ

Філадельфія. — Екзекутивна Рада Суспільної Служби СКВУ постановила скликати на суботу, 29-го травня ц. р., Збори Ради Суспільної Служби для переведення важливих постанов в напрямі кращої організації допомоги, переселення і харитативної акції в країнах поселення українців. Збори відбудуться в залі Т-ва "Трибу" у Філадельфії і почнуться о годині 10:30 перед полуднем. Участь у зборах беруть представники — уповноважені делегати Крайових Рад Суспільної Служби і допоміжних організацій з різних країн поселення. На порядку нарад зборів буде справа наладнання правного заступництва українських виселенців і втілювачів, як також оборона прав українців у співпраці світових організацій охорони прав людини. Збори повинні теж винести

КОНГРЕС ПРОГОЛОСУВАВ СТВОРИТИ КОМІСІЮ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Вашінгтон. — У понеділок, 17-го травня, Палата Репрезентантів схвалила законопроект, внесений конгресменом Міллісентом Фенвіком з Нью-Джерсі, який пропонує створити спеціальну комісію для слідкування за порушеннями людських прав в СРСР та його сателітах. Комісія повинна наглядати за додержанням гуманітарних постанов Гельсінкської Декларації. Подібний законопроект, внесений сенатором Кліффордом Кейсом, був схвалений Сенатом ще 5-го травня ц. р.

Створена Конгресом комісія складатиметься з 8-ох законодавців і 3-ох представників виконавчої частини федерального уряду. Завданням Комісії буде наглядати, щоб всі 35 держав, які підписали Гельсінкську Декларацію минулого літа, додержувалися тих постанов, які стосуються людських прав, зокрема доглядати, чи ці постанови додержані Совєтським Союзом.

Крім конгресменки Фенвік і сенатора Кейса для створення цієї Комісії багато причинився також сенатор Джеймс Баклі з Нью-Йорку. Законопроект тепер пішов до спільної комісії обох Палат Конгресу для подальшого розгляду.

ВАЛЕНТИНА МОРОЗА ПЕРЕВЕЗЕНО „НА ПСИХІАТРИЧНУ ПЕРЕВІРКУ“

У вівторок, 18-го травня вполудне, як це число „Свободи“ мало друкуватися на пресі, пресове агентство Ройтера повідомило з Москви, що Валентина Мороза, який став символом незламності українських політв'язнів в совєтських тюрмах і концборах, перевезено з Владивостоку в місто Іркутськ, де він перебуває в психіатричній лікарні. Валентина Мороза, який став символом незламності українських політв'язнів в совєтських тюрмах і концборах, перевезено з Владивостоку в місто Іркутськ, де він перебуває в психіатричній лікарні.

Валентина Мороз

ЕВХАРИСТИЙНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ МИТРОПОЛІ ПОСИЛЮЄ ПРАЦЮ

Філадельфія (І. С.). — В дні від 1-го до 8-го серпня 1976 відбудеться тут 41-й Міжнародний Евхаристійний Конгрес. Українська Католицька Церква під проводом своєї Єпархії бере чинну участь у цьому Торжестві. Загальною Темою Конгресу є: ПРЕСВЯТА ЕВХАРИСТІЯ І ГОЛОД ЛЮДСЬКОГО РОДУ. Мотом Конгресу є: ІСУС — ХЛІВ ЖИТТЯ.

Цілість програми так уложена, що кожний день призначений для висвітлення й уточнення поодиноких точок загальної теми. Господарем 41-го Міжнародного Евхаристійного Конгресу є Філадельфійська Архідієцезія латинського обряду. Вона повний організатор, відповідає й фінансує це велике торжество як цілість. Всі інші дієцезії з держав цілого земського глобу беруть чинну участь на правах гостей з рівними правами для кожної поодинокі Церкви й вони самі фінансують свою участь в програмі. В подібний спосіб організовані й інші міжнародні імпрези. Дана держава устійносе програму, надає напрям даний імпрезі, а інші держави, як гості беруть участь, приєднуючись усталених програм і напрямків. Відповідно до цього мислє достосуватись наш Митрополітський Комітет, щоб в рамках усталеної загальної програми Комітет зарекомендувати й нашу програму, Евхаристійний Конгрес — це духовна оновка — це проща людських мистців, які намагаються віддзеркалювати старовинну культуру Грції; коріння прив'язаності до старовинної культури і традицій народу видно на кожній кроці.

Владика Василь Лосек
голова Евхаристійного
Комітету Філадельфійської
Митрополії УКЦеркви

В СИРАКЮЗАХ ВІДБУВСЯ УСПІШНО УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ 200-РІЧЧЯ І 100-РІЧЧЯ

Сиракюзи, Н. Й. (Мотря К. Богатюк). — Дні 1 і 2-го травня ц. р. проходили тут під знаком Українського Фестивалю, Український Комітет 200-річчя Америки і 100-річчя Українського Поселення в Америці влаштував показний дводенний Український Фестиваль в новому театральному комплексі „Сивик Сентер“.

Український Фестиваль складався з двох частин: виставки українського образотворчого та народного мистецтва і Ювілейного концерту з участю найкращих оперних солістів Ренаті Бабака та Андрія Добрянського, концертного піаніста Томи Гринькова та місцевого танцювального ансамблю СУМА „Одеса“.

Український Фестиваль — це салют 50-мільйоновому великому українському народові, відання пошани Америці та привіт і признання двом мільйонам українців в Америці, які в цій країні знайшли свободу, що їм позбавили окупантом український нарід на Батьківщині — заявив проф. д-р Микола Ю. Богатюк, голова Українського Комітету 200-річчя і 100-річчя на сторінках місцевої англомовної преси.

1 і 2 травня в „Комюніті Рум“ місцевого Сивик Сентру проходила виставка українського образотворчого та народного мистецтва. Велика прямокутна зала з бальконами та дзеркальною стіною була заповнена мистецькими творами найкращих українських мистців та зразками українського народного мистецтва.

Образотворча виставка під керівництвом архітекта Володимира Бутенка та Лева Бачинського включала понад тридцять картин найкращих сучасних українських мистців: Архипенка, Грищенка, Гніздовського, Мороза, Гуцалюка, Козака, Андрусяка та ін. Увагу глядача привертала зокрема композиція „Геродос“ Олександра Архипенка, світової слави українського мистця і скульптора, співтворця (Закінчення на стор. 3-ій)

Рокефеллер в Німеччині таврує СРСР за імперіалізм

Франкфурт, Західна Німеччина. — У суботу, 15-го травня, віцепрезидент Нелсон Рокефеллер, промовляючи на церемонії відзначення 200-річчя Американської Незалежності, гостро нагадував Совєтський Союз, заявляючи, що СРСР — це імперіалістична держава, сила якої базується на „мішанині царизму, марксизму та на колоніальних додатках“. Рокефеллер висловив промову в історичній церкві Паульскірхе, де в 1848-49 роках коротко відбулася обрана асамблея, яка була виразом німецького демократичного руху початку 19-го століття. Він сказав, що новий імперіалізм Совєтського Союзу виключає ідеологічні, дипломатичні, економічні, фінансові, політичні, підірвані та мілітарні структури і зв'язки, доміновані Москвою. „Продовжуються спроби

ОЧІ ГРУЗІН ЗВЕРНЕНІ НА АМЕРИКУ — ІНФОРМУЄ „Н. Й. ТАЙМС“

Тбілісі, Грузія. — І знову кореспондент щоденника „Нью Йорк Таймс“ Дейвід К. Шпілдер у числі газети з 16-го травня ц. р. пише про неспокійну і волелюбну Грузію, очі якої звернені на Америку. „Хай американський народ не забуде нашого грузинського народу, який тисне і змагається за демократію і свободу“, — заявляють грузини закордонним гостям чи кореспондентам, агадуючи при тому Звідом Гамсакурдія, відомого грузинського націоналіста і сепаратиста, який бореться проти Совєтського Союзу за звільнення Грузії. Таких тепер у Грузії багато, — каже Д. Шпілдер. — І якщо міряти грузинських дисидентів американськими політичними мислителями, то вони стоять далеко далі, „на право“, як будь-які консервативні групи в ЗСА і вони напевно щиро вітали б американську військову силу, яка допомогла б визволити Грузію з ярма російської неволі. Слово „визволити“ названий кореспондент вибрав в ладки, мабуть не зі злі волі, а перед закідом тенденційності. Грузини старинний (итичний) і бойовий народ, — стверджує далі Шпілдер, — країна яких протиставляється від берегів Чорного моря і тягнеться підгір'ям і частиною Кавказьких гір. Їх глибока традиція, література, танки, мова і релігія — залишилися неперемінними і перетривали віки, переживаючи сукапції монголів, турків, персів і тепер росія, панували яких починається XIX століттям. „Ми приймаємо другу формулу то росія, під претек-

том допомоги Грузії перед монголами, окупувала країну цього одчайдушного народу. Виглядає, що грузинська культура у своїй аполітичній формі відіграє велику роль у збереженні національної свідомості народу. Грузини намагаються якнайбільше зжити своєю мовою, відмінної азбуки у літературі, пресі, телевізійних передачах, фільмах тощо. Друкований грузинською мовою щоденник „Комуніст“ має п'ять разів більше передплатників, як його „посестра“, „Зоря Востока“, друкована російською мовою. Музей перемішених фресками, іконами і виробами з золота грузинських мистців, які намагаються віддзеркалювати старовинну культуру Грузії; коріння прив'язаності до старовинної культури і традицій народу видно на кожній кроці.

Заповідають величаву відзначення річниці Симона Петлюри в Бавид Бруку

Бавид Брук, Н. Дж. — Заходами Центрального Комітету для вшанування пам'яті Симона Петлюри і Головної Управи Об'єднання Прихильників УНР та Представництва Виконного Органу УНР, з благословення УПЦ, під патронатом Владимира Мстислава, первоісхара Української Православної Церкви, тут в неділю, 23-го травня ц. р., відбудеться величаве вшанування пам'яті сл. п. Симона Петлюри, Головного Отамана військ УНР і голови Директорії у 50-ту річницю його трагічної смерті. Церковні відправи, очолені Владиком Марком, Архидієцезією УПЦ, розпочнуться о год. 10-й рані в церкві-пам'ятнику св. Апостола Андрія Первозваного, а о год. 12-й дня буде відпра-

влена Панахида біля Хреста Героям, де лежить перша надгробна плита з могили Головного Отамана в Парижі. Опісля відбудеться апель ветеранських і молодечих організацій, під час якого з короткими промовами виступлять: віцепрезидент УПЦ в екзилі проф. д-р М. Степаненко, ген. штабу генерал-полковник Павло Шандрук та ген. штабу генерал-хорунжий Петро Самутин. Авточне вшанування пам'яті сл. п. Симона Петлюри, Головного Отамана військ УНР і голови Директорії у 50-ту річницю його трагічної смерті. Церковні відправи, очолені Владиком Марком, Архидієцезією УПЦ, розпочнуться о год. 10-й рані в церкві-пам'ятнику св. Апостола Андрія Первозваного, а о год. 12-й дня буде відпра-

Появилася друком книга споминів і коментарів Івана Кедрина: „Життя - події - люди“

Нью Йорк. — У видавничій кооперативі „Червона Калина“ щойно появилася друком заповідана вже раніше книга споминів і коментарів редактора Івана Кедрина-Рудницького під заголомком: „Життя-події-люди“. На зміст цієї об'ємистої книги на понад 700 сторінок склалися, крім вступного слова від Автора про те, як постанала та книга і коротких автобіографічних даних про його дитинство та шкільні часи, склалися його спомини і коментарі про 1917-1920 роки в Україні, 1920-1923 роки в Відні, опісля великий розділ з багатьма підрозділами про 1923-1939 роки у Львові і Варшаві, далі про вибух Другої світової війни і скитальництво та, відкриті, про роки 1949-1975 в Америці. У вступному слові Автор пише, що він „ставився завжди з резервом до спонук прийняти — писати спомини“, але перейшовши на емеритуру він рішив, що „невільно нічого не робити“, і дівавши скромну „заохоту“ від спонзорів, рішився свої спомини такі написати і видати. Автор передбачає, що „напевне відкидають цю книжку ті, яким не подобається моїм опіям різним подій, явищ та осіб“ і застерігається, що за все, що в тій книжці написано, відповідає тільки він сам, а не в-во. Автор книжки „також свідомий її хиб і недолі-

Ред. Іван
Кедрин-Рудницький

Ректор УВУ проф. д-р Володимир Янів відвідає українську громаду Нью Йорку

Нью Йорк (П. Г.). — Ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені проф. д-р Володимир Янів в поєднанні з Канадою через Денвер, Колорадо заїде до Нью Йорку в п'ятницю 21-го травня о годині 8-й вечора. Ректор зупиниться в Нью Йорку один тиждень і при кінці місяця відлетить до Мюнхену.

Пресф. д-р Вол. Янів

У суботу, 22-го травня о год. 2-й по полудні, Ректор візьме участь у засіданні Дирекції й Екзекутивної Фундації УВУ в ЗСА в Народному Домі при 2-й евею. В год. 4-й Ректор в товаристві членів Екзекутиви й Політичної Ради УКАА залишить нараду Фундації та відвідає новий будинок центральної УКАА і СУА і візьме участь у відкритті нового будинку та висловить привіт від УВУ.

Нового самого дня о год. 7:30 в новому приміщенні УКАА при 203 і 2-га евею (біля 12-ої вулиці) відбудеться зустріч Ректора з українським громадянством, зокрема з представниками товариств і організацій.

В понеділок, 24-го травня о год. 7-й вечора в пластовому домі при 2-й евею контакти з головою СКВО проф. д-ром Жарським, інспектором українознавчих шкіль при українських православних церквах проф. Бобровським, головою педагогічного осередку при СКВО проф. д-ром Державинським, секретарем того ж осередку д-ром Трачем при участі директорів шкіль українознавства в Нью Йорку і околицях.

В вівторок, 25-го травня о год. 7-й в Українському Інституті Америки Ректор буде

Міністер торгівлі Аргентини одружений з україною

Нью Кенсінгтон, Па. — Д-р Гільєрмо Браво, новоназначений міністер торгівлі Аргентини, одружений з україною, уродженкою Америки третього покоління, багати якої були відомими активістами української громади в ЗСА.

Грина Федан Браво

Грина Федан Браво, донька Марії і бл. п. Івана Федана з Арнольду, Па., познайомилася із своїм тепершнім чоловіком, коли вони обидвоє були студентами Гарвардського університету в ранніх 1940-их роках, — інформувала газета „Веллі Нюз Діспеч“, яка обслуговує містечка Нью Кенсінгтон, Тареттум і Вандергіф, Па. Газета ілюструвала репортаж зніманнями Грини і Гільєрмо Браво, відмічуючи, що батько Грини, бл. п. Іван, був підприємцем в Арнольді і відомим громадським діячем. Мати Грини, Марія, уродженка Мек Аду, Па., в родині ранніх українських піонерів, живе під пору в Нью Кенсінгтоні у своїй доньці Юстині, опікується 6-ма внуками і живо цікавиться українським громадянським життям. Її покійний чоловік

Помер св. п. о. Андрій Двораківський, видатний душпастир-громадянин

Нортгемптон, Пенн. — Минулої неділі, 16-го травня, помер тут на 69-му році життя видатний наш душпастир — громадянин, парох місцевої української православної церкви Пресвятої Богородиці і доголітний предієдник місцевого 44-го Відділу Українського Народного Союзу, св. п. о. митр. прот. Андрій Двораківський, осиротівши дружиною Анастасією, сином Володимиром, дочкою Надією Маєрчук, брата Івана в Канаді, сестрою Марією Палас, три сестри в Україні та близьку і дальшу родину. Початок єрейських похоронів був заповіданий на по-неділю, 17-го травня, на год. 2-гу по полудні, а на

вечір того дня на год. 7-му були заповідані перші відправи в місцевій церкві Пресвятої Богородиці. Парастас і панахида будуть відправлені в тій же церкві також у вівторок, 18-го травня в год. 7-й вечора, а єрейські похорони відбудуться в середу, 19-го травня о год. 10-й рані в церкві Пресвятої Богородиці в Нортгемптоні й опісля український православний цвинтар в Бавид Бруку, де продовжуватимуться похоронні відправи і похорон. Зі смертю св. п. о. А. Двораківського його родина, параківська громада та УНСО-юз віднесли велику втрату, але пам'ять про нього збережеться назавжди.

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWSPAPER PUBLISHED DAILY EXCEPT SUNDAYS, MONDAYS & HOLIDAYS (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65% м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає свої права в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали, незалежно від того, чи є вони матеріалом для статті, чи ні. Авторі, які хочуть, щоб їхні матеріали були використані в іншій формі, повинні повідомити Редакцію заздалегідь. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Well done

Словами „Велл дан“ американці окреслюють, звичайно, добре виконане трудне завдання. На таке похвальне окреслення заслужили соціалістичні організатори, керівники і виконавці оригінального „Українського фестивалю - ярмарку“ в Нью-Йорку з кінцем минулого тижня, влаштованого в рамках заплянованої широкої та різноманітної програми українського відзначення 200-річчя Американської Незалежності та 100-річчя першого масового українського поселення в цій країні.

Коротко про сам фестиваль - ярмарок. Він був організований та переданий в кожну відношенню соборними силами і зусиллями, бо для його влаштування були потрібні значні гроші. Нові поселенці, які і народились вже на цій землі громадяни. Далі, він був організований і переданий за всіма зразками подібних і чим найбільш популярних американських імпрес з найдавніших часів, включаючи багато дечого і з наших українських „відпусток“ традицій. Отже, „зразок“ був — можна б сказати — пів-на-пів, але форма і зміст суто українські, від великих транспарантів у синьо-жовтих українських кольорах та відповідних написів починаючи, а на показах української культури — книжок, мистецьких виступів та хороших, інструментальних і танцювальних виступів кінчаючи. І все це відбувалося під кожним оглядом в українському дусі і в українській атмосфері.

Тільки той, хто сам займається влаштуванням подібних імпрес, знає справу з того, скільки праці, турбот, часу і навіть грошей вона коштує. Тому й вирінає питання, чи вони „поплачуться“, чи — як кажуть — „виплачуться“ шкіра за виправу?

Очевидно, що в матеріальному розумінні вона наряд чи виплачується. Радше навпаки — до того роду імпрес, які коштують багато часу і праці, часто доводиться доплачувати ще й „дзвінкою монетою“. Але все це без сумніву „виплачується“ в моральному і культурному сенсі, створюючи виплачується, щоб віддати собі місце в американській мозаїці та увагу, респект і зацікавлення й пошану до нашої „етнічної“ спадщини, яку ми вкладаємо в загальноамериканську скарбницю. Наш Нью-Йоркський фестиваль - ярмарок оглядали та в такій чи іншій формі брали в ньому посередню участь тисячі наших американських співгромадян. Можна мати певність, що для більшості з них тепер поняття „українець“ і „український“ ідентифікується зі синьо - жовтим прапором і Тризубом, з незрівнянними українськими вишивками, з чудовими українськими піснями і танцями, з усім тим, що вони бачили та пізнали під час фестивалю, включно з нашими варениками, що були такі популярні серед відвідувачів фестивалю - ярмарку. А ті, що не мали нагоди там побувати, як і десятки і сотні тисяч американців, могли довідатися про це з „Нью-Йорк Таймсу“ чи іншого американського „засобу масової інформації“.

І це повинно бути найбільшою нагородою для всіх тих багатьох наших активних та відданих справі громадян, які своїм трудом причинилися до цього під кожним оглядом „велл дан“ діла.

Вартісна книжка

Навіть серед державних народів, серед яких поява нових книжок є не то „на порядку дня“, але й на порядку, мабуть, кожної години, публікація важливіших книг має в пресі першорядну увагу та широкий розголос. Іншими „засобами масової інформації“. Що ж тоді говорити про етнічну групу у величезній мозаїці, про відносно малу частину того „множества“, що становить велике американське „один“.

До таких книг, поява яких має окрему увагу навіть у великих державних суспільствах, належить без сумніву тільки опублікована у видавництві „Червона Калина“ в Нью-Йорку об'ємна, бо понад 700-сторінкова книга „Спомини і коментарі“ Івана Кедрина - Рудницького: „Життя - події - люди“. На таку увагу заслуговує ця книга в одній мірі своїм змістом, як і її автором.

Автор „Життя - події - людей“ не потребує рекомендації. Він бо з кисті і крові „людина пера“ не тільки „з голови“ і таланту, але і з життя, яке він від своєї молодості не тільки спостерігав і описував та коментував, але й сам активно жив та переживав.

Коли ж мова про зміст книжки — про нього свідомо скажуть своє слово кваліфіковані знавці - рецензенти. Очевидно, що наперед можна передбачити багато вілких „за“ і „проти“. Їх можна було почути вже і перед появою книжки друком. Це цілком природне і зрозуміле. Але і без уваги на те, що скажуть рецензенти, як і без уваги на те, чи ця книжка кому подобається, чи ні, її появу можна тільки привітати. Це не тільки тому, що вона своїм змістом охоплює — можна б сказати — розповідь активного очевидця і швидкого спостерігача понад півстоліття нашої історії, але й тому, що мемуаристика, справжня мемуаристика, до якої без сумніву належить коментована книжка Івана Кедрина-Рудницького, чи не найкраще застосована в нашому книжковому доробку. Як безімірно багаті були б ми і наша політична література, якщо б такі спомини-коментарі були залишили по собі такі сучасники Автора, як Степан Баран, Василь Мудрий, Степан Витвицький, Лука Мишуга та багато-багато інших. Мемуаристика бо має спеціальне місце і окрему вартість, велику вартість для пізнання і розуміння доби, до якої вона відноситься. Вона не тільки, як історія, реєструє та, еволюційно інтерпретує події і факти, але й суб'єктивно їх навіслює, знайомить читача з особистою оцінкою Автора та його особистою оцінкою подій і людей, до яких відноситься. Це заставляє читача самому думати, порівнювати та приходити до власних висновків. В цьому і окрема вартість мемуаристики.

З тих і подібних міркувань та підходячи до справи суто об'єктивно, книжку споминів і коментарів ред. Івана Кедрина-Рудницького можна тільки привітати: вона є вартісним, нехай і суб'єктивним документом тієї великої і бурхливої нашої доби, до якої відноситься. А її Авторів, якому 22-го квітня цього 1976-го року сповнилося — як кажуть — перша 80-тка життя, належать заслужені великим трудом гратуляції і щире: Многая Літа!

НАЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НА СХОДІ ЄВРОПИ

(2)

Мавши таку „теорію національного питання“, Ленін послідовно й завзято воював за соціал - демократію повнозрілих народів, що створили свої партії, незалежні від більшовицької „соціал - демократії“. Особливо поборював Ленін українську Соціал - демократичну Робітничу Партію, як назвала себе Революційна Українська Партія в 1905 році. Коли представник київського місячника Укр. Соц-Дем. Партії „Дзвін“ запропонував Ленінові написати статтю для „Дзвону“, то більшовицький вождь відмовився і зазначив, що він проти самого існування незалежної Української соціал-демократії, яка „розділяє пролетаріат“ на національний основі, що цим Ленін глибоко обурений („возмущен глубоким“).

Фальшивість Ленінової „теорії національного питання“ розкрив визначний діяч української соціал - демократії Лев Юркевич (псевдонім Л. Рибалка). В виданій російською мовою книжці — „Русские Социал-демократы и национальный вопрос“ (Женева, 1917 р.) Юркевич стверджує, що Ленінові „вирішення“ національного питання „рівне нулю“. Він показав несприятливий більшовицького вождя, який обіцяв українцям навіть самостійність, але не визнавав їм права мати демократичну партію. Ленін ненавидів Юркевича за цю критику і називав його „паршивим буржуазним націоналістом“.

Про своє ставлення до теорії „національного самозначення“ аж до відокремлення і створення незалежної держави“ Ленін писав у приватних листах до деяких своїх партійців. Так, в грудні 1913 р. Ленін вивчав членів більшовицької партії вірменського роду Степанові Шаумянові, що „ми (більшовики) проти відокремлення“.

Цей лист був надрукований після смерті Леніна. Ленін виправдував своє кривдливий теорію національного питання агресією червоної гвардії (від весня 1918 р. — червоної армії) на Фінляндію, Україну, на народи Прибалтики й Кавказу: мовляв, його „пролетарське військо“ допомагає робітникам і селянам тих країн визволитися від влади поміщиків і капіталістів... Тому ці війни у більшовицькій пропаганді називалися боротьбою проти „біло - фінів“, „українських буржуазних націоналістів“, „біло - естонців“, біло - литвинів“ і т. д.

Ленін ставився неприхильно до розвитку національних мов і культур неросійських народів. Він був дуже задоволений „асиміляцією“ українських робітників з зайнятими російськими заробітчанами, що приходили в Україну. Ленін називав помосковлення українців „прогресивним“ і радив своїм партійцям неросіянам навчатися „великого російського язика“. Тому то й окупанти України російською червоною армією в 1919 р. виключили українську мову з ужитку. Присланий в Москві більшовицький „прес'єр Україн“ румун Христян Раківський казав що українська мова потрібна тільки „українській буржуазній інтелігенції“. Ленін у своїй теорії стверджує, що під комуністичним режимом настане „злиття мов і націй“. Отже, можна було починати з прилучення українців та інших народів до „великої російської мови“... Масові народні повстання в Україні 1919-1920 рр. та боротьба Армії УНР показала Москві, що українці неохоче „зливаються“ з росіянами. Спротив України примусив Леніна визнати право українського народу розвивати свою мову й культуру, правду, в межах, які ставила комуністична партія. То була т. зв. українізація від 1923 року. (В резолюції з'їзду компартії засуджувано російський великодержавний шовінізм. Але це скоро кінчилося. Від початку індустріалізації та колективізації (1929-1930 роки) Москва повернулася до традиційної політики накидання неросійським народам російської мови. Раніше то була „мова Пушкіна“, тепер — „мова Леніна“, який дано права й привілей в Совєтській імперії. Кожний, хто обстоював права „національних мов“, був караний за „національний ухил“.

Сталін проголосив примусову неросійських народів розвивати свої мови й культуру, незалежно від директив з Москви, за „місцевий шовінізм“ і за „головну небезпечку“. Все ж Москва не відмовилася формально від визнання права народів СРСР на самостійність, на відокремлення від совєтської імперії. В т. зв. сталінській конституції СРСР з 1937 року, яка діє й досі, визнається це „право“.

Але досі ніодна нація СРСР не відважилася зреалізувати це паперове „право“.

Ленін до самої смерті вірив, що за прикладом Москви підуть інші народи, комуністична диктатура запланув на усьому світі, в результаті буде створена світова комуністична держава. Ленін хотів війною „допомогти“ пролетаріаті інших країн створити комуністичну диктатуру. В час війни з Польщею 1920 року Ленін казав, що треба „прошукати Європу“ штиками червоної армії. Тоді це не вдалося і Ленін поклав велику надію на революційний рух в колоніях західно - європейських держав в Азії й Африці. Його мрії здійснилися після Другої світової війни: армії

нейськими народами та спільної боротьби проти спільного ворога — Москви. Так званий „детант“ Зелено характеризував, як обман вільного світу і навісність американців, бо СРСР все більше користується з детанту, ніж заход. У справі французьких й італійських комуністів, що нібито демократизуються відкіданням слів „диктатура пролетаріату“, Зелено, покликуючись на західно-європейську пресу, уважав, що це може бути новою тактикою Москви довести до замішання і послаблення відпору Заходу та ізоляції від ЗСА, тобто, будь-яким способом довести до владі, а тоді по-своєму робити.

Сьогодні східні європейські народи не тільки якесьбу існують, але вони різними формами протиставляють силі Москви. На доказ цього Зелено пригадав ряд давніших і теперішніх прикладів протипуку.

Вечерю поблагословив о. протопресвітер Федір Білешкий молитвою за дружню співпрацю народів, репрезентованих у Раді Призні. У мистецькій частині бенкету від українців виступили бандуристи ОДУМ-у під мистецьким керівництвом Анатолія Лупу з українськими народними й сучасними піснями Китаєсто, Майбо-

ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА СЕРГІЯ ЄФРЕМОВА

Л. Дражевська

Професор Гарвардського університету Григорій Грабович говорив на тему „Єфремов, як історик українського письменства“. Доповідач, ще молодий учений, минулого року дістав докторат у Гарвардському університеті, його фах — порівняльна література.

Професор Грабович прийшов до висновку, що для Єфремова вартість літератури узагальнювалася від її соціальної функції. Звідси, говорив мовою формалістів, „літературність“ її, „формальна предметність“ не була предметом наукових зацікавлень Єфремова. Для нього українська література була знаряддям української національної ідеї. „Історія українського письменства“ Єфремова це радше історія змагання українського народу бути культурно і політично вільним.

Низкою порівнянь ідей Єфремова з концепціями західно-європейських романтиків, професор Грабович стверджує, що Єфремов був романтиком. Він писав, що український народ усе розгубив, навіть свою назву загубив, але лишався скарб: мова і письменство, як символ минулого і надія на майбутнє. Єфремов бачив неопосередкований зв'язок літератури з народом. Він мав свою концепцію історії української літератури, що була для нього історією ідей, як от — вільна ідея, вільно-національна ідея.

Письменники цікавили Єфремова, як носії певних ідей. Наприклад, Скорохода цікавив його не своє філософію і віршами, а тим, як він ставився до України. У Котляревського він уважав за найважливіше його національну свідомість.

„Історія українського письменства“ Єфремова посідає важливе місце в „Історії української літератури“. Треба було Єфремову, щоб мати Чижевського. Тре-

Сталіна завоювали не тільки колишні провінції царської Росії (Естонія, Латвія, Литва, Васавабія, Саксонія), але захопили й країни Європи аж до Ельби й Дунаю: Чехо - Словаччина, Польща, Румунія, Болгарія, Угорщина. В цих країнах, як і в областях навколо Берліну, владу доуручано місцевим комуністам під суворим наглядом совєтських комісарів - „попранників“. Одночасно загострено поміщення в неросійських республіках СРСР. Теж у недавню „визволені“ областях Західної України та Західної Білорусі, що до Другої світової війни жили під натиском польонізації, румунізації і під чеською владою терпіли перешкоди свого національного розвитку.

Ці два томи були лебединою пісню Єфремова. Радіоприймачі несподівано для гостя завітали на кілька хвилин до кабінету Єфремова. Він сидів за столом, читав газету. Коли він побачив гостя, він встав і привітав. Він сидів за столом, читав газету. Коли він побачив гостя, він встав і привітав.

Журналістична праця С. Єфремова У своїй доповіді „С. О. Єфремов, як публіцист“ Петро Голубенко висвітлює величезний (Закінчення на стор. 3-й)

(Продовження буде)

З МОГО ВІКНА

(Замість фейлетону)

Ми вибраліся на Ярмарок не старосвітською підводою, що трясє, скрипить і підсакає на твердій, вибоїстій дорозі, і не босоніж, як воно давніше було, а промчали під водою модерною „торпедою“, повзувавши у новітніх черевичках, як присідали на великий празник.

Ярмарок, ярмарок! Скільки спогадів, скільки дитячих хвилювань. Блюють віщі іржати непродані коні з кепсько затасаними ганчачами; метушаться у кошиках кури, гусі, качки; висять на жердці добрі українські чоботи, та ще й із „скрапачами“. Красується — приманос пестрий яворівський крам. А там — бублики, обарінки, масло в капустяних листках, сир і сметана; дзеркальця, гребенці, пацюрки, і радість дітям — півники-світла, фуркальці, калатайки і цукерки, ліпкі й солодкі, аж від них червоніють губи.

А в нас, на ньюйоркському ярмарку, теж гамірно, теж багато atrakцій. Зараз з крашчю дороги розкидав свій заморський крам сеньйор заморських кінчоловів пан Мирон Сурмач. Біла, мов сніг, уніформа голубі оці і щира голубина душа. Ось такі зачаровані солодким успіхом приволов три бджилки, і вже, за помахом палички буде готова фотографія. Не така фотографія, як колись, на тлі розмальованих кипарисів, з під чорної капи на триніжках... Першим серйозним продавцем, що брався зразу до „бізнесу“, був Івас. Він спритно намовив мене купити старого Лиса, з добре надіреною хвостом. Відняга-лиса продав, та забув заїнкасувати гроші. Такого доброго „бізнесмена“ не раджу брати до спілки.

Чимале людське стовпище купувало білі стільці з друкованим політичним слоганом. Там „бест-селлером“ був Соколик, виданий за небіжчика Австрії, повний спалених передбачень, туманів, віщувань. Покупці стояли в черзі, платили кожну ціну, а то й перепродавали сонник на свіжому „чорному ринку“.

У крамниці Шонк - Русича найкращим експонатом був її власний в гуцульському кинтарику. Панство Шевчуки метушилися — продавали бриндзю, буда, маслянку й воду з малиновим соком.

У вітрині робітні „Діадем“ красувалася „косівський ярмарок“ з найкращими оригінальними експонатами. Народ напливав, гомонів роздівлявся і ось у юрбі зустріла „закордонця“, професора Гуля, що сновивав між людьми, от-так голіруч, без кобелі, коша чи корзики. — А де ж ваша гусячка, — питаю професора співчутливо.

— Вона працює до п'ятої, — відповів поважно професор, — а я, користуюсь свободою і пригортаюся дівчаткам.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

(Продовження буде)

Про потреби українсько-польського порозуміння

І

Чикаго (ПТ) — Кость Зелено має своє визначне місце в дискусії про потреби українсько-польського порозуміння. Його вклав в цій ділянці поважний. Він написав багато статей в українській і польській пресі на еміграції, в яких переконливо стверджує, що обидва народи мусять співпрацювати у боротьбі за незалежність. Його статті в значній мірі спричинилися до злізнення напруження і усунення ворожнечі поміж нашими народами, як впровадженню століть об'являють наші взаємини. Крім журналістичної діяльності, Зелено від багатьох літ працює в Українсько-Польському Товаристві в Лондоні. Це товариство влаштує з успіхом культурні імпреси та дискусійні вечори. Його ім'я відоме вже як українським, так і польським політичним колам і з його приїздом до Чикаго було багато зацікавлених послухати його аргументів. Впродовж однієї ночі перебув в Чикаго

Бенкет Ради Призні. 13-го березня 1976 р. у залі Собору св. Володимира в Чикаго відбувся бенкет Ради Призні народів Середньосхідної Європи, чехів і словаків (федералістів), поляків, сербів і українців. Були також представники білорусів, литовців і латвіш. Бенкетом провів проф. Василь Маркус.

Головним промовцем цього вечора був К. Зелено. У своїй промові він вірно навіслював сьогоднішній стан східно-європейських народів. Він стверджує, що народи під рубрикою „сателіти“ не є в багатокрашньому становищі, чим неросійські народи СРСР. Сателіти також поневолени, як і республіки СРСР. Зелено підкреслював, що кінцева потреба толеранції і солідарності між східно-євро-

пейськими народами та спільної боротьби проти спільного ворога — Москви.

Так званий „детант“ Зелено характеризував, як обман вільного світу і навісність американців, бо СРСР все більше користується з детанту, ніж заход.

У справі французьких й італійських комуністів, що нібито демократизуються відкіданням слів „диктатура пролетаріату“, Зелено, покликуючись на західно-європейську пресу, уважав, що це може бути новою тактикою Москви довести до замішання і послаблення відпору Заходу та ізоляції від ЗСА, тобто, будь-яким способом довести до владі, а тоді по-своєму робити.

Сьогодні східні європейські народи не тільки якесьбу існують, але вони різними формами протиставляють силі Москви. На доказ цього Зелено пригадав ряд давніших і теперішніх прикладів протипуку.

Вечерю поблагословив о. протопресвітер Федір Білешкий молитвою за дружню співпрацю народів, репрезентованих у Раді Призні. У мистецькій частині бенкету від українців виступили бандуристи ОДУМ-у під мистецьким керівництвом Анатолія Лупу з українськими народними й сучасними піснями Китаєсто, Майбо-

ансамблем бандуристів філії ОДУМ-у.

Доповідь Зелена для польсько-го середовища.

Чергового дня Кость Зелено виступив з доповіддю польською мовою в домі польських вестеранів. Присутніх на доповіді було понад сто осіб, в тім кільканалість українців. Обширне звідомлення з доповіді вистіла польська чикагська газета „Дзєнік Звйонзков“, з якого подаємо в перекладі деякі висновки.

Прелегент виголосив надзвичайно цікаву доповідь на тему сучасних польсько-українських взаємин. На вступі він подав історичний нарис, наголосивши на двох етапах: війна з турками 1621 р. і найважливіша в тій війні перемога під Хотиним та роля, яку відіграв тоді отаман Конашевич-Сагайдачний. Доба Хмельницького та кривава війна, в якій ані козаки не закріпили окремої держави, ні Польща не досягла перемоги. У висліді аналізу минулого треба ствердити, що злучені ми перемагали, розсварені програвали.

Сьогодні обидва наші народи поневолени Московою. Щоправда ступені поневолення не однакові. Образово можна б показати так: Україна на короткому ланцюзі, Польща на довшому. Але Кремль держить кінці обох ланцюгів і, як захоче, може кожчасно скоротити будь-який ланцюг на декілька кілець.

Прелегент підкреслює, що після росіян, поляки й українці найчисленніші народи в тій частині Європи. Порозуміння між поляками й українцями буде фундаментом і заохотою для співпраці поміж іншими поневоленими російським імперіалізмом народами. На думку прелегента Совєтський Союз боїться передовсім двох речей: загрози з Китаю і польсько-українського порозуміння. При угоді між ними Західу супроти Совєтського Союзу і байдужості щодо поневолених Росією народів ми можемо полагати тільки на власні сили, тому питання польсько-українського порозуміння під сучасну пору є питанням першочерговим.

Прелегент виклав величезне знання матеріалу і всі тези справ на джерелах та логічних обчисленнях. Своім тактом і опрацьованим підходом до слухачів досягнув того, що дражливі й емоційні питання доповіді ставали для багатьох справжніми душевними пірми. Доповідь присутні часто переривали оплесками призначення.

(Продовження буде)

Егіно виступив проти „сіоністів“

Балтімор, Мд. — Колашній віцепрезидент ЗСА, Спіро Егіно, виступаючи на телевізійній програмі „Тудей“, що її передала станція НЕС (канал 4) у вівторок, 11-го травня ц. р., і на якій була обговорювана його книжка-роман „Рішення Канфілда“ — осудив „сіоністів“ кажу-чи, що „вплив сіоністів дезорієнтував американську політику на Близькому Сході“. Інтерв'ю, чи радше обговорення згаданого книжки Спіро Егіно переводили відомі репортери Барбара Волтерс і Джім Гарц. Барбара Волтерс звернула колишньому

віцепрезиденту увагу, що він у своїй книжці говорить про „жидівські інтриги і жидівські впливи в Конгресі ЗСА“ і що він про це думає, Егіно не тільки підтвердив це, але додав, що й „американська преса підтримувала справу сіоністів“.

Після виступу Егіно представники жидівських організацій вислали на його адресу і адресу телевізійної станції протестні листи, в яких закликають, що виступи Егіно є тенденційними і що колишній віцепрезидент має ділові зв'язки із Савдійською Арабією та ішійшими арабськими країнами.

ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

важливу діяльність Єфремова, який писав швидко і гостро, реагував на події дня. Журналістична праця Єфремова важлива не тільки для студіювання історичних подій перших трьох десятиліть 20-го століття, вона також важлива для розуміння Єфремова, як літературознавця. Багато місць у його „Історії українського письменства“ та в інших наукових працях по суті становлять високоякісний журналістичний. Його праця в літературознавстві і журналістиці була взаємозв'язана і в ідейному спрямуванні, а часом і в тематичній.

З великого числа публіцистичних писань С. Єфремова Голубенко зупинився на тих, що стосувалися проблем українського національного і його відродження і українсько-російських та українсько-жидівських відносин — того дивовижного трикутника, в якому в силу історичних подій опинилися ці три народи.

На думку Голубенка, журналістика Єфремова має всі атрибути високої фаховості.

Матеріали до біографії С. О. Єфремова і його громадсько-політичної діяльності

Проф. Григорій Костюк у доповіді „С. О. Єфремов і В. Винниченко“ проаналізував особисті і громадсько-літературні зв'язки між двома велетнями українського літературного процесу початку 20-го століття. Їх зв'язки були напружені, бо, на думку Костюка, їх погляди на літературу і її місце в культурному житті народу були цілком протилежні, так як і їх розуміння ролі і обов'язків письменника. Звідси гостро, часто тенденційне ставлення Єфремова до творчості Винниченка, і навпаки. Хоч Винниченко поважав Єфремова, як людину, але говорив про нього, як про „солодкавого народницького публіциста“.

В громадсько-політичній діяльності Винниченко був революціонером, довгі роки перед революцією 1917 р. був у підпіллі, у нелегальності, Єфремов, навпаки, був культурником, що для своєї праці використовував легальні можливості у Російській імперії. Він „не робив революції“, але легальними способами підготував Українську Революцію. Обос у 1906 році були заарештовані і в півроку сиділи в одній камері у Лук'янівській тюрмі у Києві. Товариство зрівноваженого Єфремова було розрадою для нервового Винниченка.

Хоч підпілля не розуміло значення легальної праці Єфремова, вона відіграла величезну роль в українському відродженні. 1907 року він став редактором першого українського часопису „Радя“. Був засновником видавництва „Вік“. Як публіцист був дуже популярний.

Гість з Канади, історик Марко Антонович у своїй доповіді „С. О. Єфремов і Київський гурток молоді О. Ко-

ніського“ висвітлює маловідомі факти з біографії Єфремова, зупинившись на психологічному аспекті формування Єфремова — впливах на нього О. Коніського і їх взаємовідносинах.

Єфремов учився у духовній семінарії у Києві, де належав до Української Громади. Пізніше склав іспит за курсу гімназії і пішов до університету. Змолоду цікавився літературознавством, мовознавством і шевченкознавством.

У 80-х роках минулого століття було два осередки, коли яких гуртувалися українська молодь: родини Косачів і Старицьких та гурток О. Коніського. Перший осередок був лівішим напрямом, тяжів до ідей Драгоманова. Там були Леся Українка, Іван Степаненко, Максим Славинський. Коло Коніського гуртувалися молоді більше правого і сказати б „національного“ напрямку. З цього гуртка вийшли такі українські діячі, як В. Доманицький, Ф. Матушевський, В. Дурдунівський, С. Єфремов, О. Лотоцький. Хоч пізніше, у 90-х роках, вони не створили формальної організації, але були в постійному зв'язку. Ідеї О. Коніського вплинули на все життя Єфремова. Хоч на початку 20-го століття він захопився ідеями Драгоманова і критикував Коніського, але завжди тепло згадував свого учителя.

Другий гість з Канади, Валерія Ревуцький, професор Університету Британської Колумбії у Ванкувері, доповів про листування Єфремова з Іваном та Софією Тобілевичами. Ці листи з початку 90-х років відкривають велику любов Тобілевича до народу, землі, праці, його гуманізм та його сарказм до міщанства. Листування з Тобілевичами Єфремов використав у своїй монографії про творчість Івана Тобілевича.

Закриття конференції

На закінчення представник Управи Академії подякував від імені Управи всім доповідачам і численній аудиторії, що збиралася, не забуваючи на спеку, щоб вшанувати видатного сина українського народу Сергія Олександровича Єфремова. Зокрема велика подяка професорові Г. Костюкові за його ініціативу та організацію цієї конференції. Не зважаючи на свої численні обов'язки, проф. Костюк стежить за історичним календарем і систематично пригадує нам наше ціле, хоч і трагічне минуле.

Голова Літературознавчої Секції Академії, проф. Г. Костюк, у своєму виступі висловив сподівання, що всі проголошені доповіді будуть надруковані. Ця конференція — лише початок студій над життям і науковою творчістю С. Єфремова, що був першим істориком українського письменства у повному сенсі цього слова.

Л. Дражевська

В СИРАКУЗАХ ВІДБУВСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

„кубізму“, мистецької течії початку XX ст., попередника абстрактного мистецтва. Виставка народного мистецтва, під керівництвом п-ї Марії Карпінш, включала експонати з усіх частин України: писанки, кераміку, інкрустовані вироби, жіночі народні строї, чоловічі вишивані сорочки, намиста з дукатів, переплітані коралами, та серію ляльок в народній одязі. Експонати українського народного мистецтва включали цінні речі з приватної збірки Володимира Пилишенка, професора мистецтва Браунського університету. Виставка образотворчого і народного мистецтва була підготована дуже естетично і по-мистецьки; її подивлялися сотні відвідувачів та вписувалися в „книжку гостей“.

Ювілейний концерт відбувся в неділю, 2 травня ц. р., в залі „Керіер Театр“ о год. 7-й веч. Програма почалася співом американського і українського гімнів у виконанні Андрія Добрянського, бас-баритона Метрополітаної Опери в Нью-Йорку, який під цю пору з Метрополітаною Оперою відбуває турне по Америці.

Проф. д-р Микола Богатюк, голова Комітету 200-річчя і 100-річчя, у своєму привітанні англійською та українською мовами згадав трагічне положення, в якому знайшовся під цю пору український народ в Україні, вклав українських іммігрантів у розбудову американського життя, досягши американських успіхів, зокрема в ділянці науки та організаційного життя.

В першій частині концерту Андрій Добрянський відіграв „Пісню про Довбуша“ Д. Задора, ліричну пісню „Дивлюсь я на тебе“ В. Заремби та могутню „Думу про Матір-Україну“ М. Вериківського. Рената Бабака mezzo-soprano Львівської опери та Большого Театру, яка вибрала волю три роки тому, співаючи у славновісним оперним театрі „Ля Скала“ в Мілані, Італія, виконала арію Варвари з опери „Богдан Хмельницький“ К. Данькевича, ліричний романс „Айстри“ М. Лисенка, „Засумуй трембіто“ О. Нижанківського та „Жита“ А. Гнатюшина.

Фортепіанний супровід був у руках концертного піаніста Томи Гринькова, молодого українця третього покоління з Пенсильванії.

Міністер торгівлі Аргентини...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

му континенті. В пам'ять свого покійного чоловіка п-ї Марія Федан була уфундувала кілька стипендій, з яких скористало кілька українських професіоналістів в Канаді.

Як інформус „Веллі Ньюз Діспеч“, основним завданням д-ра Браво як міністра торгівлі в новому уряді президента Хорхе Рафаеля В'єд'єла є усталити торговельні відносини Аргентини з іншими країнами, збільшити експорт сільсько-господарських продуктів, усталити ціни і припинити інфляцію. В загальному, каже газета, аргентинська преса похвально висловлюється про заходи д-ра Браво, на записанні якого був присутній президент В'єд'єла, що уважається особливо виваженим фактом в аргентинських урядових кругах. Вже в квітні цього року, д-р Браво відбув ряд зустрічей з представниками промислу, робітництва і сільськогосподарства в цілях налагодження внутрішніх економічних відносин, які припинили частинно до упадку уряду Ізабелі Перон. До часу його найменуван-

Гюстон на пошану Патріарха

В суботу, 27-го березня ц. р., заходом Відділу Т-ва за ПУ УКЦеркви в Гюстоні, Техас, Святоцимні Сходинами відсвятковано День Народження Блаженнішого Патріарха Йосифа І-го. Святочні Сходинами відбулися в залі УКЦеркви з короткою програмою, на тлі гарно удекорованої сцени. На головній стіні видні образ Ювілята прикрашений вишиваним рушником, нижче й по боках — ювілейні дати. Над образом висів тризуб.

Святочні Сходинами відкрив голова Відділу Т-ва, Богдан Гірка, привітавши присутніх, а хор УКЦеркви молитвою „Отче Наш“ розпочав імпрезу. Змістовну доповідь про Духовного Велетня і Мученика за Поміску УКЦеркви і український народ, виготовив д-р Іван Богачевський. В доповіді він подав ряд подій зі життя Блаженнішого. Доповідь прелегент закінчив внеском многолітствіа

Патріархові, що його церковний хор відспівав. Марта Шаран, зі Сиракуз, студентка журналістики і гурт на фортепіані, в Форт-Ворт, Техас, відсвяткувала „Слово“ маестра Йосифа Гірянця і молитву „Отче Наш“ поетеси Зої Когут. Вона виконала цю рецитацию з прекрасною дикцією. Хоча роджена в Америці, володіє чистою українською мовою. Українська спільнота може бути горда з цього роду молоді, як Марта.

На закінчення церковний хор відспівав „Боже Великий“.

Над підготовкою імпрези працювало лише дві особи, Богдан Гірка і Віктор Балабан, докладно зусили щоб гідно відсвяткувати цей небуденний Ювілей. Всі відатки зв'язані з імпрезою покрив член управи і за це йому велике спасибі.

М. Л.

МАРІЯ ЯРОСЛАВА МУЗИЧЕНКО

3 ДОМУ ВРЕЦЬОНА

26 квітня 1913 — 17 травня 1976

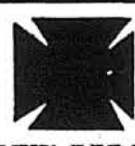
Замість квітня на спілку поклади Дорогого Вуйна

бл. п. о. ПАВЛА ТЕОДОРОВИЧА

складують 50.00 доларів

на стипендіяльний Фонд в Бразилії —

Юрій і Анна ЛОПАТИНСЬКІ

У ШОСТУ СУМНУ ДЛЯ НАС, БОЛЮЧУ

РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього

МУЖА, БРАТА, ДІДУСЯ і ВУНКА

бл. п. ІНЖ. МИХАЙЛА

ФРАЙТА-ХАРОВА

уже відслужені і будуть відслужені

БОЖЕСТВЕННІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у Церкві РОЖДІСТВА ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МА-

РІЇ, S. Paulina, Південь ЧІКАГО, 20 БЕРЕЗ-

НЯ 1976 р., о год. 10-й рано;

у БРАЗИЛІЇ, 23-го травня 1976 р.;

у СВЯТІЙ ЗЕМЛІ, 2-го червня 1976 р.;

у КАНАДІ, 27-го травня 1976 р.;

у РИМІ, 27-го травня 1976 р.

Про ласкаву участь на Службі Божій і молитвах за

спокій Душі Покійного Друзя і Знайомих щиро просить

в глибокому смутку —

ДРУЖИНА, ДОНЯ і Родиною

і СЕСТРА з Родиною

Ля Пазу, Болівія.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ

ЗСА і КАНАДИ

Ділимося сумною вісткою із Членами і всією Українською Громадою, що 3-го травня 1976 р. в Торонті, Канада, упокоївся в Вогні на 78 році життя, наш довголітній ЧЛЕН і КОЛЕГА

бл. п.

Д-р АНТІН МОСПАНЮК

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в Торонті, 6-го травня 1976 року.

ВІЧНА НОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА УПРАВА ОУВЛ

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п. ІНЖ. Юрія Ясєцького

буде відслужена

ЗАУПОКІНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в суботу, 29-го травня 1976 р., о год. 9-й вранці

в церкві Св. о. МИКОЛАЯ в ТОРОНТІ

Родина просить Друзів, Приятелів і Знайомих узяти

участь у відправі, або згадати Покійного в цей день

у молитвах.

Замість квітня на могилу Дорогого Товарища молодих дів

бл. п. Стефі Криницький

складують 25.00 доларів

на поміч у Бразилії.

Олена і Юрій ЧОРНИЙ

ВИНІШЛА ДРУКОМ КНИЖКА:

ЖИТТЯ — ПОДІЇ — ЛЮДИ

„СПОМИНИ І КОМЕНТАРИ“

Ціна: \$20.00 і 50¢ на пересилку.

Книжка у твердій темно-блакитній політійній обкладинці, з золотими літерами, роботи мистця ВОГДАНА БОЖЕМСЬКОГО.

Книжка має 724 сторінки, які охоплюють такі головні частини з багаторічної діяльності: Від Автора: як поставала ця книжка. Дитинство. Академічна гімназія у Львові. І Світова війна, військовий полон. 1917-1920 в Україні. 1920-1923 Відень. 1923-1939 у Львові й Варшаві. Вибух Другої світової війни. Ізбрук 1948-1949. В Америці 1949-1975. Додаток (історичні документи). Бібліографія і Список прізвищ, які охоплюють 1,539 осіб.

Замовлення і належність проситися висилати: Svboda, P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303 Arka, 48 E. 7th Street, New York, N.Y. 10003 Orest Horodyskyj, 3308 West Palmer, Chicago, Ill. 60647 Surma, 11 East 7th Street, New York N.Y. 10003 Ukrainian Book Store, P.O. Box 1640, 10207 — 97th Street, Edmonton, Alta., Canada T5J 2N9 Chervona Kalyna, P.O. Box 507, Church Street Station, New York, N.Y. 10008

POEMS WANTED

The NEW JERSEY SOCIETY OF POETS is compiling a book of poems. If you have written a poem and would like our selection committee to consider it for publication, send your poem and a self-addressed stamped envelope to:

NEW JERSEY SOCIETY OF POETS

71 Paterson Street

New Brunswick, N.J. 08901

Увага! Члени ОБВУА в Нью-Йорку!

- 1) СХОДИНИ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ в СУБОТУ, 22 ТРАВНЯ 1976 р. в УНДІО, при Другій Авеню в Нью-Йорку, кімната 25, в о год. 6-й вечора. ДОПОВІДЬ прочитає д-р С. РИПЕЦЬКИЙ на тему: Симон Петлюра, як організатор Українського Відродження.
- 2) Закликаємо всіх Членів ОБВУА до масової участі в Заупокнінній Богослужбї за Душу Головного Отамана СИМОНА ПЕТЛЮРИ, що будуть відслужені з приводу 50-річчя його трагічної смерті на цвинтарі в ВАВДІ БРУКУ, в НЕДІЛЮ, 23-го ТРАВНЯ ц. р. в год. 10-й ранку.

УПРАВА ВІДДІЛУ ОБВУА НЬО-Йорк

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ в НЬО-Йорку

П'ятниця, 21-го травня 1976 р.

ВЕЧІР

на пошану Івана Франка

у 120-річчя з дня народження і 60-річчя смерті.

Ведуть участь:

Д-Р ЛУКА ЛУЦІВ і Д-Р МИКОЛА ВАЩІК

у музичній частині вечора:

МИРОСЛАВ СКОРІК — „ВЕСНА“ —

Кантата для солістів, мішаного хору і симфонічного оркестру до слів І. Франка (з стереозапису).

Початок год. 7:30 веч.

45-ий Відділ СУА

ім. СОФІЇ РУСОВОЇ в ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж.

— улаштує —

ВИСТАВКУ КАРТИН

в якій візьмуть участь:

Ірина Феденішин, Люба

Мазяр, Наталія Содоль

та Неля Герус

Виставка і продаж картин відбудуться

в неділю, 23-го травня 1976 р.

від год. 8-ої рано до 3-ої по полудні

в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ (за церквою) СВ. ВОЛОДИМИРА

при Grier & Grove Avenue, Елізабет, Н. Дж.

Просимо Членство СУА і Українське Громадянство

відвідати цю виставку.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

ХОРУ „ДУМКА“ В НЬО-Йорку

з нагоди 25-річчя свого існування

Неділя, 23 травня 1976 р., год. 8-ма веч.

TOWN HALL, 123 W. 43rd St.

(Bet. 6th Ave. & Broadway), NEW YORK

Гостинний виступ АНДРІЯ ДОБРЯНСЬКОГО

Диригент — С. КОМІРНІЙ

Квитки до набути в крамницях: Аріа, Еко та при касі.

ОЧІ ГРУЗІН ЗВЕРНЕНІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

му і побороюмо першу", — заявила одна із співрозмовниць жінок. Приблизно 30 відсотків грузинських дітей навчаються у школах з російською мовою навчання. Дехто навіть міняє чи скорочує своє ім'я, наприклад з Наталі на Наташу, але в загальному процес русифікації поступає тут дуже повільно у порівнянні з іншими республіками СРСР.

Очевидно, Компартия Грузії веде постійно пропагандистську кампанію проти релігії, стародавніх традицій, релігійних відривів звичаїв, приношення в жертву зворот на таких церемоніях, з чого грузини відомі у цілому Со-

ЕВХАРИСТИЙНИЙ КОМІТЕТ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

в'ятися найбільш інтенсивне святкування. Нашій Митрополії призначено керівну роль під час Божественної Літургії візантійського обряду. Це вирішення є признанням нашої Церкви домінуючого значення поміж Церквами східних обрядів. Для Українського Релігійного Конгресу призначено найкращу залу в місті "Академі оф Мюзик" в найбільш відповідній для людей день, — у п'ятницю вечором. Треба брати під увагу те, що різні державні народи зголошували також свої конгреси. У приміщеннях "Свік Сентер" в загальній виставці церковного мистецтва. Наша Церква одержала окреме місце для виставки тільки нашого церковного мистецтва, показу нашої Церкви у вільному світі й показу нашої переслідуваної Церкви в Україні. Навіть офіційну відзнаку Евхаристійного Конгресу дозволено змінити згідно з нашими церковними приписами і звичаєм, признаючи окремішність, рівноправність і рівнопадність Української Католицької Церкви зі всіма складовими частинами вселенської Церкви.

До загальної програми Конгресу включена наукова конференція про Українську Католицьку Церкву в рр. 1946-1976 під совєтським режимом. Конференція відбудеться у вівторок, 3 серпня 1976, у приміщенні Дрексель університету. Модератором є: проф. д-р Петро Стерчо, а доповідачами: Преосв. Василь Лостен, о. д-р Атаназій Пекар і проф. д-р Лев Добрянський.

Восени 1975 Митрополит Кир Амвросій найменував Преосв. Кир Василя Лостена головою Евхаристійного Комітету нашої Митрополії, о. монс. Степана Сулика дисцельним координатором для духовної обнови, а о. Мартина Канавана координатором і відповідником до Центрального Евхаристійного Комітету. Членами Комітету є: о. монс. декан Мирослав Харина, д-р Петро Стерчо, проф. у Дрексель університеті й голова Відділу УККА, а мгр Іван Скоцький є секретарем. Сестра Тома Гриневич, ПДМ, очолює Комісію для підготовки програми для молоді, що відбудеться 6-го серпня. Окремо священники опрацюють програму на день 2 серпня 76, коли то має бути цілоденна Адація перед Найсвятішими Тайнами у нашій катедрі, щоб подякувати Христові за ласки й перепросити за провини. О. монс. Михайло Федорович і о. Лев Моско приготували брошуру про нашу Церкву, яку одержать прочани в часі Евхаристійного Конгресу. В підготовчих працях для Конгресу працювали: о. Тарас Дурбак, о. Михайло Пір і о. д-р Мирослав Любачівський, приготувавши потрібні проповіді. Зорганізовано окрему Комісію під голову-

ванням п. Маріана Капія для об'єднання парафіяльних хорів. Викінчує свою працю Комісія для влаштування Концерту. Інтенсивно опрацював п. Іван Капія для влаштування вистави "Свік Сентер". Сестри Васильяні й Сестри Службівські приготували потрібні речі й ризи для Божественних Літургій та 90 тисяч частиць. О. монс. Роберт Москаль очолює фінансову комісію. Роман Швед приготував матеріал, щоб полегшити прочанам орієнтацію в місті.

Комітет розіслав всім парафіям алікації, потрібні для одержання білетів вступу на різні торжества Конгресу. На всі Богослуження білетів вступу є безплатні, але їх треба мати. Крім того, Комітет розіслав наші програми й потрібні виласянення всім парохам для розповсюдження поміж вірними.

Узгодження програм і всі технічні справи Комітет підготував, а тепер приступив до організування окремих Комісій для переведення наміченої програми. Комітет запросив на нараду представників всіх католицьких товариств і організацій, що діють у нашій Митрополії, щоб створити біля 20 різних Комісій для практичної праці й переведення наміченої програми. Саме тому, що Евхаристійний Комітет є сутю релігійним торжеством — то всі католицькі установи й організації повинні й мають взяти участь у працях, щоб якнайкраще перевести намічену програму.

Ряд парафій організують прощі. Вірні приготували народні строї, бо є дуже побажанням, щоб якнайбільше прочан були убрані в нашу народну нощу.

Найбільш чисельна участь побажана, щоб виявити перед цілим світом, разом зі всіма католицями, набожністю до Пресвятої Евхаристії, зарекомендувати наявність нашої Церкви у вільному світі, показати красу нашого обряду й тисячлітню християнську культуру українського народу.

Комітет звернувся до всіх парохів з проханням, щоб ласкаючи на його молодий вік та практику. Тут можна відчувати прородний талант оформлений музичним знанням та логічною розв'язкою даного твору. Не завжди й диригентіві вповні вдається відтворити тір іншого мистця, а не раз треба вилотатися із шаблонової форми чи музичних законів, щоб підкреслити якусь фразу чи зворот або слово у пісні. Коли воно себе оправдає — промах не великий.

Шо хор "Прометей" розуміє свого диригента і разом відчуває, це чути було по кожній фразі виконуваних творів. Годі входить в деталі та обговорювати кожну твор, про що я вже раніше згадав. Кожен концерт треба розглядати як цілість, а щойно тоді буде видно, який образ

Рецензія, яку присміно писати

(Концерт чоловічого хору "Прометей" з Філадельфії в Чикаго)

На знімку: Хор "Прометей" з Філадельфії. Посередній аккомпаньорка Галя Мазурок та диригент хору Михайло Дябога.

Весняний мистецький сезон в українському Чикаго розпочався цього року дуже щасливо. Ми мали нагоду пізнати та послухати двох молодих мистців-майстрів в особах Адріана Британа та його аккомпаньора Томи Гринькова.

Друга цікава мистецька імпреза — це вечір присвячений письменникові Романові Завадовичеві. Тут глядачі зацікавилися ближче з творами — казками для дітей, котрі то самі діти прекрасно вивели на сцені, залишаючи побажання повторити ту прекрасну імпрезу для молоді і старших.

Третя мистецька атракція — це гостинний виступ чоловічого хору "Прометей" з Філадельфії під батотою молодого маестра-диригента Михайла Дябога, з участю відомого співака Марти Кольської — Мусійчук та спільної аккомпаньорки Галі Мазурок.

Мушу зазначити, що я не пишу реценції, критик чи вражень з концертів із-за різних причин, але було б дуже несправедливо промилувати мовчанкою тако високо-мистецької імпрези, з участю великої групи любительів вокального мистецтва. Не помиляюся, коли назву хор "Прометей" з Філадельфії найкращим українським чоловічим хором. На те склались різні прикмети того хору, який треба розглядати й оцінювати в цілості. Немає на світі мистця, якому не можна б дещо закнутити. Тому мистців треба оцінювати загальною, як індивідуальні, так і загальною.

В особі співака Марти Кольської-Мусійчук хор знайшов доброго партнера. Вона відома у Чикаго і кожна її участь у імпрезах відзначається успіхом. Можливо, що цікавіший та відмінніший вибір репертуару краще доповнив би цілість концер-

ту та дав би співачці ще краще себе виявити. Радю послушали 6 співаків у власному, індивідуальному концерті. Раджу на будуче не співати, як наддають комунізації присвячені мужеським голосам ("Коліс дівчини мила"), бо тоді будуть чоловіки співати "Ой, казала мені мати" або щось подібне. Поява на концерті молодого аккомпаньорки Галі Мазурок була присміно та музично і мистецько цікава, що збільшило і так заслужений успіх концерту. Й музичний супровід для хору і співаків був тежидним і технічним виявом, якого не так часто зустрічається на українській сцені. Це надзвичайно одарована людина, з доброю школою, умінням читати партитуру, добрим вухом та вже виробленим мистецьким смаком. У її зіграності з хором замітна солідна підготовка та повна співпраця з диригентом. В особі Галі Мазурок і хор і солістка мали прекрасного партнера, а все те разом було вислідом великого й заслуженого успіху концерту. Добрі слушачі щедро оплескували виконавців, домагаючись повторення або наддаючи "Привітання голови УККА, д-ра Куляса та два копії квітів для хору від місцевого мішаного хору "Прометей" при катедрі сав. Володимир і Ольги були завершеними тієї цінної мистецької імпрези, якою був концерт чоловічого хору "Прометей" з Філадельфії.

Любо Мазурок

До ювілеїв пластових осель: "Сокіл" і "Новий Сокіл"

У повені святкувань ювілеїв з різних причин та нагод слід нам згадати Ювілей, як заслужено виступає на загальну увагу, бож воно не відноситься до однієї кількох осіб, а є незабутим спомином-пережиттям для соток, а може, тисяч української молоді. Ця молодь сьогодні розійшлася по різних місцевостях із жервочою ідеєю служіння Божого в Україні та у своїй духовній жервочі споминами вічних мрій і виконусь "пластовою доброю діло". Таким Ювілеєм є 25-річчя пластової оселі "Новий Сокіл" коло Бофало, на якому вже відбулася сотня пластових таборів, не згадуючи зустрічі, пластові курси чи наради. Не під силу тут коротко переповісти всього, це вже буде завданням пропам'ятної книжечки-історії "Нового Сокола".

Роки 1950-1951 — це піонерські роки Пласту в США, але в Бофало серед пластуна, в гурті якого опинився Начальний Пластун Сірій Лев, зродився ініціатива пл. сен. Маріяна Борача закупити оселю, що злинило і названо її у пам'ять "Сокола" в Карпатах. "Новий Сокіл". І так поволі збірками, імпрезами, доходами з таборів розбудовується та найстарша сьогодні пластова оселя у Вільному Світі.

Проминуло 25 років, і Окружний "Нового Сокола", в склад якої початково входили: Бофало, Клівленд, Рочестер та сусідні Пластові Станції, пригортаються ці. р. до своєрідного відзначення цієї небуденної лати, яка так важлива у виховній праці Пласту своїми таборами, вишколом — кузнею пластових характерів. З "таборовою акції" користалася і користає пластова молодь не лише ЗСА, але і Канади та знаходить тут "клатик України", який своїм положенням нагадує нам "Зелені Карпати".

Програма святкувань "Свята Весни" відбудеться 29-31 травня ц. р. з пописами, Богослужбою, апелями і святочними ватрами, а відтак — 17-го і 18-го липня в часі таборів, щоб всім дати можливість бути на наших ювілейних святкуваннях. Але, святкуючи 25-річчя

"Нового Сокола", не можна нам забувати нашого попередника, від якого ми перейняли назву, а саме: залишеного в Карпатах, колишнього життєдайного, "Сокола".

Якраз так склалося, що обидва Ювілеї збігаються разом, і тому Окружний "Нового Сокола" не може відмовити собі тієї честі, щоб, відзначаючи "25-річчя Нового Сокола", не відзначити "50-річчя Сокола" з Карпат. В 1925 році Добродій Пласту Митрополит Андрій Шенітський передав пластунам "соняшну поляну для їхнього їхнього таборування", а в 1926 р. вже масою на "Соколі" стріли і табори, командантом яких був славнозвісний проф. Іван Чмола. І так у Карпатах був вогнищем для пластування "Сокол", до якого з'їжджалася молодь зі всіх сторін, і кожний вважав найбільшим для себе відзначенням відбутти там табір. Там витворився пластовий стиль таборування, який відтак поширився на інші табори і його підтримується і наш "Новий Сокіл".

Начальний Пластун Сірій Лев з гордістю завжди згадував "Сокол" та з радістю підкреслював, що він знайшов свого спадкоємця, а саме — "Новий Сокіл", який запрошує всіх Вас на своє святкування.

О. Б.

ВІДИШЛИ ВІД НАС

МАРКОВ ГЕЛЕН, членка УН-Союзу Відділ ч. 204 Т-на ім. А. Гончаренка, в Чикаго, померла 26 вересня 1975 р. на 71-му році життя. Похорон відбувся в Чикаго в Рочестері, штат Нью-Йорк. Похорон відбувся в Чикаго в Рочестері, штат Нью-Йорк. Похорон відбувся в Чикаго в Рочестері, штат Нью-Йорк.

Чикаго ім. Пам'яті! Д-р В. Палівор, секр. Від.

ПЕТРЕНКО МАРІЯ, членка УН-Союзу Відділ ч. 171 Т-на ім. Лесі Українки в Джерсі Ситі, Н. Дж., померла 29 вересня 1975 р. на 76-му році життя. Похорон відбувся в Радванці, Сома, Україна. Похорон відбувся в Радванці, Сома, Україна. Похорон відбувся в Радванці, Сома, Україна.

Чикаго ім. Пам'яті! Секретар Відділу

КОСТИШІН ВАСИЛЬ, член УН-Союзу Відділ ч. 20 Т-на Зброда в Гаметрі, помер 11-го вересня 1975 р. на 85-му році життя. Похорон відбувся в Україні. Похорон відбувся в Україні. Похорон відбувся в Україні.

Чикаго ім. Пам'яті! Роман Куропас, секр. Від.

ЖАДАН МИХАЙЛО, член УН-Союзу Відділ ч. 334 Т-на ім. Івана Франка в Парма, Огайо, помер 25 липня 1975 р. на 69-му році життя. Похорон відбувся в Коронвілі, Україна. Похорон відбувся в Коронвілі, Україна. Похорон відбувся в Коронвілі, Україна.

Чикаго ім. Пам'яті! Степан Івановський, секр. Від.

ТКАЧУК ВЕРТА, членка УН-Союзу Відділ ч. 83 Т-на ім. Івана Франка в Філадельфії, Па., померла 12 вересня 1975 р. на 49-му році життя. Похорон відбувся в Чехословаччині. Похорон відбувся в Чехословаччині. Похорон відбувся в Чехословаччині.

Чикаго ім. Пам'яті! Секретар Відділу

НАУКОВО-ТОВАРИСТВО ІМ. ПЕВЧЕНКА з метою упорядкування православної практики видало друком книжку проф. д-ра П. Коваленка

Український ПРАВОПИС

Ця посібник для учнів шкіл українства, студентів, викладачів, журналістів, письменників, поетів, видавців, пресових органів, культурних і професійних організацій та всіх, хто користується українською писемною мовою і любить рідне слово.

Ціна: \$3.00 25 ц. ПЕВЧЕНКА 96 стор., 5 1/4" x 8 1/2", напівтверда витримана обгортка.

Через високі кошти друку й обмежений наклад, УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС не продаватиметься в книгарнях, а лише після надіслання готівки, чека чи поштового переказу на адресу НТШ:

SHCHUCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC. 302-304 W. 13th Street, New York, N.Y. 10014

О. Б.

ТАРЗАН, Ч. 7479, Тарзан промовляв до грабіжників

Після закінчення бою... стріляючи... людей... Однак, коли ви Кроні нема між збитими! Ви задля такого боягуза плондували та збивали втік у ліс, як гісна Данго!

МІСЦЕ НЕ НАМІСЯЖЕ! КРОНИ НЕМА МІЖ ЗБИТИМИ! ВІН НАПЕВНО ВТІК ПІД ЧАС

ITAKKA Company
STATIONERY STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 2-3334, New York, 10003

НІТКИ ДМЦ для вишивання, матеріали та канва різного роду для вишивання — у великому асортименті в АРЦІ, та у всіх українських крамницях в ЗСА.

ДО ВІНАЙМУ

Jersey City, N.J.
147 Chestnut Avenue
5 ROOMS
with heat supplied, \$172.00.
See superintendent.
Call (201) 798-2599

До винайму в Асторі, Н. П.

4 КИМНАТІ
По ближчій інформації
Тел. (212) 728-4833
Побажати ти особи.

MALE

TOOLMAKER/
MACHINIST

5 to 8 years experience in construction, alteration and repair of a wide variety of machines, tools, fixtures and jigs. Shift is 8 A.M. to 4:30 P.M.
Rate up to \$6.63 per hour

THE SINGER COMPANY
321 First Street
Elizabeth, N.J.
An Equal Opportunity Employer

MALE & FEMALE

MOLDMAKER
OR TOOLMAKER

Immediate openings for 1st and 2nd class tool makers with mold making experience to work on new molds; top benefits, 40 hour week plus overtime. \$7.25 per hour.
Jersey Plastic Molders
26 Salvage St., Irvington, N.J.
(201) 928-1800

Business Opportunity

LUNCHEONETTE

Busy location, main street, fully equipped.
E. SKYER, BUS. BKR.
280 B'way, Newburgh, N.Y.
(914) 561-3500

REAL ESTATE

6-КИМНАТНИЙ ДІМ

В ідеальному стані, мало копотливий опрішаний на гарячу воду, гарне підпілля, гараж, через вулицю від української школи. Вигідне положення для родини з заміром посилати дітей до української школи.

DMSTER, INC.
Real Estate
769 Sanford Avenue
Newark, N.J. (201) 374-6334

На продаж в Глен Спей, Н. П.

БУДІВЕЛЬНА ПЛОЩА

200 x 175, біля церкви св. Володимира.

Дзвонити (201) 235-4184 між 9-10 ранку

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами

в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y.

ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЦИПА і ЧЕСНА.

Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавд Брук і перенесення тілних останків з різних країн світу.

801 Springfield Avenue IRVINGTON, N.J.

NEWARK, N.J. ESsex 5-5555